

Λιάνα Γούτα
www.lianagouta.gr
Χημικός Μηχανικός
Διεύθυνσης Διυλιστηρίου ΒΕΘ, ΕΛΠΕ
τ. Αντιπρόεδρος ΠΣΧΜ

«**Κ**ιότο καλεί Κοπεγχάγη» θα μπορούσαμε να πούμε! Και η μια συνθήκη καλείται να παραδώσει τη σκυτάλη στην επόμενη, μεταφέροντας τη γνώση και την εμπειρία εφαρμογής των τελευταίων χρόνων. Ή, ακριβέστερα, η παγκόσμια κοινότητα καλείται να αποφασίσει και να δεσμευτεί για τα χρόνια από το 2012 και μετά, οπότε και λήγει η συνθήκη του Κιότο.

Μια συνθήκη που τα τελευταία χρόνια μονοπόλησε το παγκόσμιο περιβαλλοντικό ενδιαφέρον και μας «ενέπλεξε» με νέους όρους, όπως εμπορία, δικαιώματα εκπαρηγής ρύπων, χρηματιστηριακές τιμές. Ακόμα και την ένταση του νέου αυτού ρύπου, του διοξειδίου του άνθρακα, έπρεπε να συνηθίσουμε, ο οποίος προβάλλει ως ο νέος, νούμερο ένα, επικίνδυνος περιβαλλοντικός ρύπος, παρόλο που μέχρι σήμερα τον πίνουμε μαζί με την Coca Cola μας!

Οι σειρήνες των επιστημόνων που παρατηρούν έκπληκτοι τα ραγδαία φαινόμενα μεταβολής στους πόλους της Γης, δεν αφήνουν κανένα περιθώριο αμφιβολίας για την ανάγκη άμεσων και δραστικών μέτρων από το σύνολο της παγκόσμιας κοινότητας. Έτσι, το ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος και της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής είναι πλέον από τα πρώτα θέματα συζήτησης στις συνομιλίες των αρχηγών κρατών, του Ομπάμα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΟΗΕ και των λοιπών διεθνών οργανισμών.

Η περιβαλλοντική απειλή αποκτά χαρακτηριστικά τρομοκρατίας, που επιτείνεται ακόμα περισσότερο εν μέσω οικονομικής κρίσης. Ωστόσο, ενώ κάθε οικονομική κρίση έχει ένα συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα λίγων ετών, έως ότου τα πράγματα επανέλθουν στην ισορροπία, η περιβαλλοντική απειλή θα είναι μηροστό μας για τις επόμενες γενιές, πιθανώς με μη αναστρέψιμα χαρακτηριστικά, αν δεν λάβουμε έγκαιρα τα μέτρα μας.

Γεγονός είναι, πάντως, ότι η επιστημονική κοινότητα είναι σε συναγερμό. Γεγονός είναι ότι η παγκόσμια κοινή γνώμη έχει ευαισθητοποιηθεί και σπασαυεί. Γεγονός είναι ότι ο πολιτικός κόσμος καλείται να λάβει αποφάσεις για το μέλλον του πλανήτη, σε λίγες μέρες, στην Κοπεγχάγη.

Οι προδοκίες που καλλιεργήθηκαν ήταν πολλές, όσες βέβαια και οι ακυρώσεις, στη διαδρομή προς την Κοπεγχάγη. Μια διαδρομή που πέρασε από τις διεθνείς προπαρασκευαστικές συνόδους στο Μπαλί, στην Μπανκόγκ και στο Λονδίνο, που ζυμώθηκε στις αίθουσες των Βρυξελλών και που τώρα περνάει μια περίοδο έντονων και καθοριστικών διεργασιών στα γραφεία του αμερικάνικου Κογκρέσου και της Γερουσίας. Ο ρόλος των ΗΠΑ θα είναι καθοριστικός για την έκβαση και την επιτυχία της Συνόδου. Η βούληση της Ε.Ε. για συγκεκριμένους δεσμευτικούς στόχους είναι δηλωμένη από καιρό. Βεβαίως, κι εδώ ο δρόμος δεν είναι στρωμένος με ροδοπέταλα, καθώς στο ζήτημα της χρηματοδότησης των αναπτυσσόμενων χωρών οι διαφωνίες ακόμα καλά κρατούν. Ποιο θα είναι το ύψος της χρηματοδότησης (που συνεχώς μειώνεται), από πού θα βρεθούν τα χρήματα, πώς θα καταμεληθεί η οικονομική συνεισφορά στις χώρες της Ε.Ε.,

Ωστόσο, εντός της Ε.Ε., τουλάχιστον έχει γίνει συνείδηση η ανάγκη για ποσοτικά συγκεκριμένους και νομικά δεσμευτικούς στόχους. Αντιθέτως, στις ΗΠΑ, συζητείται τώρα, για πρώτη φορά, ένα νομοθετικό πακέτο για συγκεκριμένα και δεσμευτικά μέτρα κατά της κλιματικής αλλαγής, σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Κι, ενώ η Βουλή των Αντιπροσώπων συμφώνησε, μένει ακόμα ο σκόπελος της Γερουσίας, προκειμένου να υπάρξει συμφωνία σε μια νομοθεσία που θα κάμπτει τις αντιστάσεις πολλών χρόνων στις ΗΠΑ, στην πορεία για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών. Ελπίδες για θετική έκβαση δίνουν η βούληση του Προέδρου Ομπάμα, αλλά και η κοινή γνώμη, που κατά συντριπτική πλειοψηφία τίθεται υπέρ των μέτρων αντιμετώπισης. Αντιστέκονται ακόμα κάποιοι πολιτι-

κοί, αλλά και δυνάμεις της αγοράς. Στην Ευρώπη, ακολουθείται συχνά η λογική της νομοθετικής ρύθμισης, αλλά και της top down βοήθειας/ώθησης της αγοράς με κίνητρα. Ωστόσο, η ιδέα της μετάβασης της οικονομίας σε μια οικονομία με χαμηλότερο άνθρακα έχει διεισδύσει τόσο, ώστε και η αγορά βλέπει ήδη τα πλεονεκτήματα της διεκδίκησης της «πράσινης πίτας», αφέλι στην ανταγωνιστικότητα, στις θέσεις εργασίας, στην εικόνα εταιρικής ευθύνης μιας εταιρείας.

Ωστόσο, όταν και οι ΗΠΑ με τα τεράστια μεγέθη της οικονομίας, της επιστήμης και της τεχνολογίας αποφασίζει ότι εδώ είναι η νέα πρόκληση και η νέα ευκαιρία, τότε, πιθανώς, θα έχουμε περάσει ένα κρίσιμο σημείο καμής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο τομέας της ατομικής ενέργειας, όπου χρειάστηκε μόλις ένας χρόνος, ώστε, μέσα στο 2008, να εγκατασταθεί τόσο ατομική ενέργεια στις ΗΠΑ, όσο ήταν εγκατεστημένη στην έως τότε παγκοσμίως πρωτοπόρη Γερμανία!

Στην Κοπεγχάγη ελπίζουμε.

- η Ευρωπαϊκή Ένωση να ωθήσει προς τη δέσμευση σε φιλόδοξους στόχους και να συνεχίσει να ηγείται της παγκόσμιας προσπάθειας,
- οι ΗΠΑ να πουν το μεγάλο «Ναι» και να μπουν στο άρμα της καταπολέμησης των κλιματικών αλλαγών, δίνοντας την μεγάλη ώθηση,
- οι αναπτυσσόμενες χώρες να κατανοήσουν ότι αυτό που πρέπει να διεκδικήσουν δεν είναι το δικαίωμα στη στρεβλή ανάπτυξη, όπως απερίσκεπτα έγινε εδώ και δεκαετίες από τις υπόλοιπες χώρες, αλλά το δικαίωμα στην ορθή ανάπτυξη, αυτή που δεν θα δημιουργήσει άλλες περιβαλλοντικές πληγές. Βεβαίως, όλη η διαπραγμάτευση και όλα

τα «παζάρι» θα στραφεί στο «Ποιος πληρώνει το λογαριασμό»! Αλλά εκείνο που ελπίζουμε όλοι είναι να επικρατήσει ως φωνή της λογικής η άποψη ότι ακόμα και αυτοί που θα δεσμευτούν να πληρώσουν σήμερα, θα κερδίσουν στο μέλλον από αυτό που θα πλήρωναν στο πολλαπλάσιο για την αποκατάσταση των περιβαλλοντικών καταστροφών. Φυσικά, κι η έννοια της κοινωνικής δικαιοσύνης και του επιμερισμού των ευθυνών για τις έως τώρα περιβαλλοντικές καταστροφές πρέπει να παίξει το ρόλο της. Και τέλος, βασική ελπίδα είναι ότι και οι δυνάμεις της αγοράς θα δουν ως ευκαιρία το ποιος θα οδηγήσει την κούρσα στην μετά-άνθρακα εποχή.

Ο συντασιαμός όλων των αντίρροπων δυνάμεων, σίγουρα, δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση, πολύ περισσότερο εν μέσω μιας οικονομικής κρίσης. Όμως, αποτελεί και μεγάλη πρόκληση. Είναι μεγάλη πρόκληση για τους πολιτικούς και για τις χώρες τους να γράψουν στην Ιστορία ότι κατάφεραν να συγκροτήσουν αντικρουόμενες απόψεις και τάλμησαν να λάβουν γενναίες αποφάσεις για όλη την παγκόσμια κοινότητα.

Η ιδέα έχει ωριμάσει...

- Οι πολίτες μπορούν να αντιληφθούν και να κατανοήσουν.
- Οι επιστήμονες εκφράζουν όλα τα επιχειρήματα.
- Οι πολιτικοί πρέπει να κάνουν τα γενναία βήματα, για να αφήσουν το στίγμα τους στην Ιστορία, προκειμένου να μπορεί να συνεχιστεί η ζωή σ' αυτόν τον πλανήτη!

Πολύ φιλόδοξο. Πολύ μεγαλόπνοο. Πολύ τρομακτικό. ... Ναι, όλα αυτά μαζί! Γι' αυτά, όλα τα μάτια θα είναι στραμμένα, το Δεκέμβριο, στην Κοπεγχάγη!